commissie	Portefeuille houder	Afdeling	Onderwerp	Vraag, opmerking, toezegging	antwoord
Middelen	Van Riswijk	Advies & ondersteuning	Agendapunt **4** Z/24/471045 Jaarstukken 2023 Gemeente Zevenaar	Toezegging: Burgemeester Van Riswijk zegt toe dat het college de gegevens op pagina 36 'Verwijzingen Halt' voor de raad van 26 juni zal aanleveren indien deze beschikbaar zijn.	De verwijzingen Halt voor 2023 zijn nog niet paraat op Waarstaatjegemeente. De toezegging zal op reguliere wijze in iBabs worden afgedaan wanneer de cijfers beschikbaar zijn.
Ruimte	Van Orden	Ontwikkeling Fysieke Leefomgeving & Vestigingsklimaat	Gewijzigd vaststellen exploitatieplan en bestemmingsplan BusinessPark 7Poort fase II en het openen van de grondexploitatie BusinessPark 7Poort fase II	In het exploitatieplan staat nog ergens iets vermeld over speeltoestellen, zo werd aangegeven tijdens de commissievergadering. Dat is een waarschijnlijk een copy-paste omissie vanuit stukken van de gemeente Ridderkerk. Kan hier naar gekeken worden zodat de griffie het aangepaste document kan uploaden?	Het exploitatieplan is aangeleverd en is bij de stukken gevoegd. Dit geldt ook voor het taxatierapport.
Ruimte	Van Orden	Ontwikkeling Fysieke Leefomgeving & Vestigingsklimaat	Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Grietakkers 7, Zevenaar	Er komt vóór de raadsvergadering nog een antwoord op de vraag of hier door de woningcorporatie sociale huurwoningen worden gebouwd en zo niet, waarom dat dan niet kan (bij een bevredigend antwoord op deze vraag kan onderwerp evt. nog een hamerstuk worden)	Het woningbouwprogramma biedt een mix aan woningtypen- en segmenten: (prijzen zijn vastgelegd in de anterieure overeenkomst) • 10 (levensloopbestendige) rijwoningen (betaalbare koop: tussen de €250.000 en €355.000)

					• 12 appartementen voor starters (goedkope koop: maximaal €250.000) • 2 twee-onder-een-kapwoningen (vrije sector) • 1 vrijstaande woningen (vrije sector) Hiermee worden in totaal 25 woningen gerealiseerd, waarvan 12 goedkoop en 10 betaalbaar. Hiermee komt het percentage wat in het goedkope/betaalbare segment valt op 88%. Dit is hoger dan in de regionale Woondeal 2.0 en het gemeentelijke Plan Woningbouw is afgesproken, namelijk om minimaal 67% in het betaalbare segment te realiseren. Dus ondanks dat het plan geen sociale huurwoningen bevat, voldoet het plan wel ruimschoots in de kwalitatieve behoefte aan betaalbare levensloopbestendige woningen (geschikt voor senioren) en goedkope woningen geschikt voor starters (bijna de helft van het programma).

Ruimte	Kagei	Beheer Fysieke Leefomgeving	Jaarstukken 2023 + Jaarrekening 2023 en kaderbrief 2025 van de RDL	Er komt vóór de raadsvergadering nog een antwoord op de vraag waar in de Jaarstukken 2023 van de gemeente Zevenaar de afrekening over 2023 van de RDL terug te vinden is. Aangegeven is door de portefeuillehouder dat dit in de bestemmingsreserve zit, maar er is een nadere duiding gevraagd waar dit dan precies staat en hoe dit bedoeld wordt	Op basis van de eindafrekening 2023 van de RDL (ontvangen in maart 2024) zijn de lasten als transitorische post opgenomen in de jaarrekening 2023 van de gemeente Zevenaar (lasten voor ontvangen diensten 2023 wanneer de betaling nog moet worden gedaan 2024). Op blz. 108 (7.3 Afval – afvalinzameling jaarrekening 2023 gemeente Zevenaar) staat aangegeven dat de lasten van de RDL ten opzichte van begroot hoger zijn. Op basis van het totaal resultaat op het product afval (dit wil zeggen verschil tussen de werkelijke lasten en baten) en de werkelijke baten van afvalstoffenheffing vindt egalisatie plaats middels de reserve afval blz. 110 (0.10 Onttrekking reserves - afval).
Ruimte	Van Orden	Ontwikkeling Fysieke Leefomgeving & Vestigingsklimaat	Jaarstukken 2023	Er komt vóór de raadsvergadering nog een antwoord op de volgende vraag: blz. 44/45, 2.1: verschillenanalyse gronddepot Methen is de ene keer negatief, de andere keer positief. Kan hier een verklaring voor worden gegeven?	Enerzijds de lasten die in 2023 zijn begroot, in werkelijkheid hoger zijn uitgevallen als gevolg van de hoeveelheid werkzaamheden met grond dit jaar. (zie blz. 44 punt 2.1. (Gronddepot de Methen). I.c. is in 2023 € 33.000 meer uitgegeven dan begroot was. Anderzijds de baten die in 2023 zijn begroot, in werkelijkheid hoger zijn uitgevallen als gevolg van de hoeveelheid werkzaamheden met grond dit jaar. (zie

					blz. 45 punt 2.1. (Gronddepot de Methen). I.c. is in 2023 € 48.000 meer ontvangen dan begroot was. Lasten en baten dienen separaat te worden toegelicht.
Ruimte	Kagei	Beheer Fysieke Leefomgeving	Uitwerking notitie afvalstoffenbeleid	Raadsvoorstel punt 9 "kosten, baten en dekking": hierin wordt een uitsplitsing van kosten en baten gemist. Toegezegd is dat getracht zal worden de splitsing van kosten en baten uit te werken en dit vóór de raadsvergadering aan de raad te verstrekken.	Voor een verdere uitsplitsing van kosten en baten, zie de bijlage.
Samenleving	Bijl	Sociaal Beleid	Jaarstukken 2023	Beantwoording vóór de raadsvergadering: Mantelzorgwaardering: in bijlage 3 (Jaarrekening in 1 oogopslag) staat de mantelzorgwaardering opgenomen als belangrijkste actie, maar in de jaarstukken staat deze als geel aangeduid, dus niet volgens plan. Hoe zit dit precies?	In de originele planning was opgenomen om in 2023 het resultaat gereed te hebben. In mei is de raad akkoord gegaan met de invulling van de mantelzorgwaardering voor 2024 t/m 2026. Daarmee komt het resultaat gereed in 2024.
Samenleving	Bijl	Sociaal Beleid	Jaarstukken 2023	Beantwoording vóór de raadsvergadering: Pagina 5, punt 10 zorgkosten Wmo (hulp bij het huishouden, begeleiding en behandeling). De voorzieningen	In de tabel op pagina 4/5, staan de afwijkingen ten opzichte van de begroting die groter zijn dan € 250.000. De term 'behandeling' is ten onrechte opgenomen bij de zorgkosten Wmo

				worden hier gemist. Wat wordt er bedoeld met "behandeling"? Is dit niet een zaak van de zorgverzekering? Hoe kan het dat de (maatwerk)voorzieningen (rolstoelen, trapliften) hier niet zijn vermeld? Kan dit toegelicht worden (behandeling of voorzieningen)?	(hulp bij het huishouden en begeleiding). Bij de Wmo is inderdaad geen sprake van behandeling. De WMO-voorzieningen (zoals hulpmiddelen en woon-voorzieningen) laten een afwijking zien die kleiner is dan € 250.000 en zijn daarom niet in de tabel opgenomen.
Samenleving	Albers	Beheer Fysieke Leefomgeving	Jaarstukken 2023	Vóór de raadsvergadering: Het Plan van Aanpak invasieve exoten zal aan de raad verstrekt worden (Albers).	Zie bijgevoegde bijlage.
Samenleving & Ruimte	Boone	Financiën & Belastingen	Jaarstukken 2023	Er is nog een opmerking geplaatst over de 2e alinea onder "samenvatting" in het raadsvoorstel van de Jaarstukken 2023: hier staat vermeld dat de jaarstukken zijn opgesteld in het eerste kwartaal van 2023. **Moet dit niet 2024 zijn**? Deze vraag is zowel in de commissie Ruimte als Samenleving gesteld. Indien dit moet worden aangepast, graag een aangepaste versie van het raadsvoorstel aanleveren bij de griffie.	Dit moet inderdaad 2024 zijn. Het raadsvoorstel is aangepast. De griffie heeft een nieuwe versie ontvangen.

Verdere uitsplitsing kosten en baten punt 9 raadsvoorstel INT/24/1209379

	Kosten eenmalig	**Kosten structureel**	**Baten structureel**
Aanschaf containers	€ 90.000,-	-	-
Projectkosten	€ 20.000,-	-	-
Lediging en verwerking luiers- en incontinentiemateriaal	-	€ 39.600,-	-
Besparing verwerking restafval	-	-	€ 25.200,-
Financieringslasten		€ 11.000,-	
Totalen	€ 110.000	€ 50.600,-	€ 25.200,-

	Kosten eenmalig	**Kosten structureel**	**Baten structureel**
Communicatie afvalscheiding GFT	€ 3.480,-	-	-
Sorteeranalyses	€ 10.000,-	-	-
Totale eenmalige lasten	**€ 13.480,-**		
Totale structurele jaarlasten		**€ 25.400,-**	

TRIANGLE AT WORK
Invasive Species Management

Plan van aanpak invasieve exoten

Opdrachtgever: Gemeente Zevenaar

Projectleiding: Huub Hiddema

Status: definitief

Datum: 16 december 2021

info@triangleatwork.com // triangleatwork.com

1. Inleiding

De gemeente Zevenaar heeft diverse invasieve exoten in haar gemeente staan. Ze heeft Triangle at Work gevraagd om een plan van aanpak te schrijven voor de invasieve exoten. In dit plan worden de (wettelijke) verplichtingen, verantwoordelijkheden gerelateerd aan de actuele situatie uiteengezet. Daarnaast zal dit rapport handvatten geven om de uitvoering ter hand te nemen. Het betreft met name de beheersing en bestrijding van de Aziatische Duizendknopen en de Berenklauw. De Aziatische duizendknoop is de verzamelnaam voor de verschillende duizendknoopsoorten die weliswaar hun eigen kenmerken hebben, maar in hun aanpak gelijk geschaald zijn. In dit plan zullen wij deze term zoveel mogelijk gebruiken, als we het over de Japanse- de Sachalinense- of de Bastaard- Duizendknoop hebben.

2. Inhoud

1. Inleiding....1
2. Inhoud....2
3. Algemeen....4
   3.1 Kennisnetwerk....4
4. Juridische kader Berenklauw en Japanse duizendknoop....5
   4.1 De wettelijke basis van de Berenklauw en verschillende andere exoten....5
      4.1.1 Verordening invasieve uitheemse soorten....5
      4.1.2 De Uniesoortenlijst....5
   4.2 Verplichting op basis van de verordening....5
   4.3 Verantwoordelijk voor uitvoering van de verordening van het rijk gedelegeerd naar de provincie....6
   4.4 Aangewezen soorten door de minister....6
   4.5 Verschil tussen de unielijst en bijlage 10 van de natuurbeschermingswet....6
   4.6 Omgevingswet....7
   4.7 Kaders voor de Japanse duizendknoop....7
      4.7.1 Handelsverbod....7
      4.7.2 Masterplan....7
      4.7.3 Protocol Japanse duizendknoop....7
      4.7.4 Rechtspraak welke van toepassing kan zijn op de Aziatische duizendknopen....8
      4.7.5 Onrechtmatige hinder....8
      4.7.6 Schade door niet te bestrijden....8
   4.8 Conclusie juridisch kader....9
5. Methoden....10
   5.1 Methoden Aziatische Duizendknoop....10
      5.1.1 Mechanisch....10
      5.1.2 Thermisch....11
      5.1.3 Afdekken....11
   5.2 Methoden Reuzen berenklauw....12
      5.2.1 Mechanisch....12
      5.2.2 Thermisch....12
6. Locaties....14
7. Organisatie en implementatie....18
   7.1 Van signalering tet en met bewaking....18

7.2 Bestrijden of beheersen 18
7.3 Budget en prioriteiten 19
7.3.1 Budget 19
7.3.2 Prioriteiten 19
7.3.3 Jaarlijkse herijking 20
7.4 Uitvoeringsscenario's. 22
7.4.1 Eigen beheer 22
7.4.2 Uitbesteden 23
8. Overige terreineigenaren 25
8.1 Provincie 25
8.2 Waterschap Rijn IJssel 25
8.3 Overige buren 25
9. Monitoring 26
10. Bijlagen 27
10.1 Bijlage 1: Unielijst 27
10.2 Bijlage 2: bijlage 10 natuurbeschermingswet planten 28
10.3 Bijlage 3: Subsidie regeling invasieve exoten provincie Gelderland 29
10.4 Bijlage 4: Infoblad protocol Aziatische Duizendknopen "openbaar groen" 30
10.5 Bijlage 5: Voorbeeld brief tekst particulieren 34
10.6 Bijlage 6: Budget berekening 35
10.7 Bijlage 7: Handleiding meetraster 37
10.8 Bijlage 8: Waterschap Rijn IJssel 38

3. Algemeen

Invasieve exoten zijn die planten en dieren die van nature niet voorkomen in Nederland. Deze planten zijn over het algemeen door menselijk handelen in Nederland terecht gekomen. Een klein deel van deze invasieve exoten gedijt goed in ons land en kan zich ongebreideld uitbreiden. Deze, goed gedijende, invasieve exoten vormen een bedreiging voor de inheemse soorten en kunnen deze zelfs volledig verdringen. Daarnaast is een aantal soorten ook schadelijk voor de gezondheid en/of veiligheid van mensen. Bovendien zijn er ook planten, waaronder de Duizendknoop, die schade veroorzaken aan gebouwen en andere zaken. Een kenmerk van de invasieve soort is vaak dat omstandigheden hem in staat stellen om op eigen kracht of door menselijk handelen zich te verspreiden in de regio. Invasieve soorten houden zich niet aan terreingrenzen. De gemeente Zevenaar wil zich in dit plan van aanpak focussen op de Aziatische Duizendknoop soorten, alsmede de Reuzenberenklauw soorten. Dit zijn eveneens de twee soorten die in Nederland in beginsel prioriteit krijgen in de bestrijding.

3.1 Kennisnetwerk

Er is een kennisnetwerk invasieve exoten in Nederland (https://www.invasieve-exoten.info/nl/invasieve-exoten.htm) welke als doel heeft om de onafhankelijke vraagbaak te worden op de invasieve exoten, voor zowel de professional als de particulier.

4. Juridische kader Berenklauw en Japanse duizendknoop

De Berenklauw en de Japanse Duizendknoop hebben beide een verschillend juridisch kader. Zo valt de Berenklauw (net als vele andere exoten) onder de Exoten verordening en heeft de Japanse Duizendknoop geen directe wettelijke basis. Beide juridische kaders zijn hieronder uiteengezet.

4.1 De wettelijke basis van de Berenklauw en verschillende andere exoten

4.1.1 Verordening invasieve uitheemse soorten

De juridische grondslag voor de bestrijding van de Berenklauw(soorten) is gelegen in het Europees recht, namelijk de verordening nr. 1143/2014 (de verordening invasieve uitheemse soorten. Deze verordening is in werking getreden op 1 januari 2015. Deze exotenverordening strekt er toe om de nadelige gevolgen voor de biodiversiteit van zowel de opzettelijke als onopzettelijke introductie en verspreiding in de Unie van invasieve uitheemse soorten te voorkomen, tot een minimum te beperken en te matigen.
Behalve in enkele concrete verboden die de verspreiding van exoten moeten tegengaan, voorziet de verordening in de verplichting voor lidstaten om uitroeiingsmaatregelen, beheersmaatregelen en herstelmaatregelen ten aanzien van invasieve uitheemse soorten te treffen.

4.1.2 De Uniesoortenlijst

De bepalingen van de exotenverordening gelden ten aanzien van de soorten, opgenomen op de door de Europese Commissie vastgestelde lijst van voor de Europese Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten (hierna: de Unielijst , **bijlage 1**). Op deze Unielijst zijn onder meer de Berenklauwsoorten opgenomen. Ook o.a. de Reuzenbalsemien, Canadese guldenroede, Late guldenroede zijn op deze lijst vermeld. Deze soorten worden door de provincie Gelderland in haar lijst van invasieve exoten genoemd. De eerste Uniesoortenlijst stamt uit 2016. De lijst is daarna aangevuld in augustus 2017, en augustus 2019.

4.2 Verplichting op basis van de verordening

Welke verplichting hebben de Europese landen dan op basis van de exotenverordening? Allereerst bepaalt artikel 17 van de exotenverordening dat de lidstaten uitroeiingsmaatregelen nemen bij vroegtijdige detectie van een populatie van een invasieve uitheemse soort. De uitroeiingsmaatregelen zijn gericht op de volledige en permanente verwijdering van een populatie van een invasieve uitheemse soort. Daarnaast verplicht artikel 19 van de exotenverordening de lidstaten om, voor wijdverspreide invasieve uitheemse soorten die in de Unielijst zijn opgenomen, beheersmaatregelen vast te stellen. Deze beheersmaatregelen zijn gericht op het uitroeien, beheersen of indammen van een populatie van een invasieve uitheemse soort. Voorts zijn de lidstaten ook verplicht tot het nemen van herstelmaatregelen op basis van artikel 20 van de verordening. Deze herstelmaatregelen richten zich op het versterken van de veerkracht van ecosystemen tegen invasieve exoten, herstel van de veroorzaakte schade en bevordering van een betere staat van instandhouding van inheemse vegetatie.

4.3 Verantwoordelijk voor uitvoering van de verordening van het rijk gedelegeerd naar de provincie

In Nederland is de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de bevoegde instantie om de exotenverordening uit te voeren (artikel 3.37 van de Wet natuurbescherming). De Minister is dus belast met de uitvoering van de uitroeiings-, beheers- en herstelmaatregelen.

Wel biedt artikel 3.38 lid 2 van de Wet natuurbescherming de mogelijkheid om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gedeputeerde staten van de provincies te belasten met de uitvoering van genoemde uitroeiingsmaatregelen, beheersmaatregelen en herstelmaatregelen ten aanzien van bij ministeriële regeling aangewezen soorten. Op deze wijze kan Nederland dus regelen dat niet de Minister maar de Provincies verantwoordelijk zijn voor de bestrijding van (een aantal) exoten. Deze mogelijkheid is in de Nederlandse wet opgenomen omdat Gedeputeerde Staten al verantwoordelijkheden hebben op het vlak van populatiebeheer en schadebestrijding van andere in het wild levende dier- en plantensoorten (op grond van de Wet natuurbescherming). Daarnaast hebben de provincies de geëigende schaalgrootte voor de uitvoering en regionale invulling van het natuurbeleid, en hebben zij een regierol bij het gebiedsgerichte beleid. Zij kunnen op gebiedsniveau de relevante afwegingen maken voor het nemen van uitroeiingsmaatregelen, beheersmaatregelen en herstelmaatregelen, rekening houdend met de specifieke kenmerken van het gebied en met de regionale en lokale bijzonderheden, waardoor doelstellingen ten aanzien van de bestrijding van invasieve exoten doelmatig en doeltreffend kunnen worden gerealiseerd.

4.4 Aangewezen soorten door de minister

De minister van LNV heeft besloten om van deze mogelijkheid gebruik te maken en de soorten aan te wijzen ten aanzien waarvan gedeputeerde staten zijn belast met de uitvoering van uitroeiingsmaatregelen, beheersmaatregelen en herstelmaatregelen. Dit is gebeurd met instemming van Gedeputeerde Staten van de provincies en in overeenstemming met de in het natuurpact gemaakte afspraken over exotenbestrijding.

De Algemene Maatregel van Bestuur waarmee de verplichting is doorgelegd, artikel 3.30a van de Regeling natuurbescherming, dit artikel verwijst naar bijlage 10 bij de regeling (**bijlage 2**). In bijlage 10 heeft de Minister soorten aangewezen waarvoor Gedeputeerde Staten van de provincies worden belast met de uitvoering van de hiervoor genoemde maatregelen.

De overdracht van taken naar de provincies heeft geen gevolgen voor de aard en omvang van de maatregelen die genomen moeten worden. De bestrijding van invasieve exoten van de Unielijst is namelijk een verplichting die rechtstreeks volgt uit Europese regelgeving. Voor de soorten die op de Unielijst staan die niet in het Nederlandse milieu voorkomen, zullen de maatregelen zich in eerste instantie kunnen beperken tot voorlichting en een vorm van toezicht op de naleving van de exotenverordening. De vorm van toezicht hangt af van het al dan niet handelen in en in bezit hebben van de soort in Nederland. Wanneer een soort in het Nederlandse milieu voorkomt zullen de provincies eliminatie- en beheersplannen moeten opstellen met bijbehorende acties welke meer lasten met zich brengen. Deze lasten vloeien rechtstreeks voort uit bepalingen van de exotenverordening en zijn dus geen gevolg van nationale bepalingen.

4.5 Verschil tussen de unielijst en bijlage 10 van de natuurbeschermingswet

Sommige soorten die wel op de Unielijst staan zijn niet terug te vinden in bijlage 10. Voor deze soorten geldt dat de Minister verantwoordelijk blijft voor de uitvoering van de exotenverordening. Dit geldt bijvoorbeeld voor enkele uitheemse rivierkreeften en de Chinese wolhandkrab. Voor deze

invasieve exoten geldt dat de bevissing van en handel in deze soorten een belangrijke beheersmaatregel vormen. Beide aspecten hangen samen met bevoegdheden van de Minister op grond van de Wet natuurbescherming en de Visserijwet 1963, waardoor het in de rede ligt dat hij een verantwoordelijkheid behoudt voor het nemen van beheersmaatregelen voor deze soorten. Daarnaast is ook de beverrat bijvoorbeeld niet terug te vinden op bijlage 10. Voor de beverrat geldt dat de waterschappen gehouden zijn tot het zo goed mogelijk zorgdragen voor het voorkomen van schade aan waterstaatswerken veroorzaakt door beverratten (krachtens artikel 3.2a van de Waterwet).

Kortom de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van beheersmaatregelen, uitroeiingsmaatregelen en herstelmaatregelen volgend uit de exotenverordening ten aanzien van de invasieve exoten die *niet* in bijlage 10 zijn opgenomen.

4.6 Omgevingswet

Hoe krijgt al het voorgaande vorm onder de Omgevingswet die naar verwachting per 1 juli 2022 in werking zal treden? De Omgevingswet zal onder andere de regelingen van de Natuurbeschermingswet in zich opnemen. Met de Aanvullingswet Natuur worden voorts in de Omgevingswet waar nodig aanvullende bepalingen opgenomen. Zo zal de regeling voor de invasieve exoten een plaats krijgen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het omgevingsbesluit (Ob). De overgang van alle regels gebeurt op beleid neutrale wijze: de geboden bescherming, instrumenten en bevoegdheden blijven zoveel mogelijk gelijk.

4.7 Kaders voor de Japanse duizendknoop

4.7.1 Handelsverbod

De Japanse duizendknoop valt niet onder de exotenverordening. De reden dat de Japanse Duizendknoop niet is opgenomen is niet omdat deze plant geen schade kan aanrichten. De reden dat de Japanse Duizendknoop niet op de Unielijst staat is omdat deze plant op het moment van vaststellen van de verordening al zo wijd verspreid is dat hij niet (meer) voor de lijst in aanmerking komt. Ook is de Japanse Duizendknoop niet opgenomen in bijlage 10 bij de Regeling natuurbescherming. Daarentegen is het, met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, wel verboden om de Japanse Duizendknoop te verhandelen. Deze verplichting geldt bijvoorbeeld voor kwekers.

4.7.2 Masterplan

De provincie Gelderland heeft de Japanse duizendknoop in haar besluit ‘Regels Ruimte voor Gelderland 2016’ als invasieve soort benoemd. Dit besluit biedt de mogelijkheid om subsidie voor plan van aanpak aan te vragen. Het besluit bevat geen verbod of verplichtingen rond bestrijding. Verder heeft de provincie het ‘Plan van Aanpak invasieve exoten’ (Provincie Gelderland, december 2018). Daarin staat de soort vermeld in de bijlage ‘Provinciale invasieve exoten’.

4.7.3 Protocol Japanse duizendknoop

In 2018 is er door o.a. door Probos en de provincie Gelderland een protocol opgesteld voor bestrijding en het voorkomen van verspreiding van de Aziatische duizendknopen. Voor de maatregelen vanuit het protocol is hierbij de link toegevoegd:

https://bestrijdingduizendknoop.nl/protocol/totale-protocol/ In het protocol wordt op het belang gewezen om de haarden in kaart te brengen en deze minimaal eenmaal per jaar te monitoren tussen mei en september. Om op deze manier de trend van de locaties te kunnen monitoren. Zelfs na volledige bestrijding wordt geadviseerd om minimaal drie jaar na 100% resultaat de plek nog te beoordelen op de aanwezigheid van opkomende jonge planten. Indien noodzakelijk zal de plek weer in het beheer moeten worden opgenomen. Het protocol kent 13 verschillende infobladen. Zie op bijlage 5 de integrale tekst van het infoblad “openbaar groen”

4.7.4 Rechtspraak welke van toepassing kan zijn op de Aziatische duizendknopen

Er is anders dan het handelsverbod per 1 januari 2022 geen beperking vanuit de verordening 1143 voor de Aziatische Duizendknoop opgelegd. Daarentegen heeft de provincie Gelderland de soort wel opgenomen in haar besluit Regels Voor Ruimte 2016. Hierin worden specifiek de Aziatische Duizendknopen (paragraaf 4.17) benoemd. Er gaan in de pers wel geruchten dat de Aziatische Duizendknopen binnen afzienbare tijd toch op de Unie lijst zou komen. In dat geval gelden de eerder vermelde verplichtingen voor o.a. de berenklauw ook direct voor de Aziatische Duizendknopen.

Er zijn echter nu al vanuit eerdere jurisprudentie met betrekking tot groen ook uitspraken te verwachten in het geval van bijvoorbeeld ingroei van wortels in funderingen en rioleringen.

4.7.5 Onrechtmatige hinder

Veroorzaakt de gemeente als nabuur onrechtmatige hinder ex artikel 5:37BW? Uit rechtspraak blijkt dat het onrechtmatig jegens eigenaren / huurders van buurpercelen kan zijn, om in het geheel geen bestrijding tegen onkruid op het in eigendom van de gemeente zijnde perceel uit te voeren. Dit kan ook gelden voor bestrijding van Japanse duizendknoop. De eis tot bestrijding moet echter redelijk zijn. Die eis kan redelijk zijn wanneer er beleid is afgesproken en de gemeente haar eigen beleid niet volgt. Om aan te tonen dat hinder onrechtmatig is, moet bewijs geleverd worden dat de soort afkomstig is van het gemeentelijk perceel. Hinder is mogelijk niet aan te tonen, als de gemeente bereid is schade te beperken door bronbestrijding aan te bieden. Is hinder vastgesteld, dan moeten de maatregelen ook zo zijn, dat de hinder daadwerkelijk daarmee kan worden weggenomen. Hierbij is aantoonbaarheid van het beheer belangrijk om aan te kunnen tonen welke maatregelen er al zijn uitgevoerd.

4.7.6 Schade door niet te bestrijden

Is de gemeente aansprakelijk voor de schade die ontstaat door niet-bestrijding? Ad 3. Hiervoor zullen echter de daadwerkelijke feiten bekend moeten zijn en zullen deze getoetst moeten worden aan de vereisten van de onrechtmatige daad van artikel 6:162 BW. Ook zal de ‘eigen schuld’ van de klagers moeten worden vastgesteld. Hadden de klagers middelen om de schade te beperken? Als blijkt dat de gemeente mogelijk door het nalaten van haar ‘redelijke’ bestrijding, onrechtmatige hinder of daadwerkelijk schade veroorzaakt bij de klagers, kunnen de klagers in het gelijk gesteld worden Om dit te voorkomen is de uitvoer van bestrijding volgens de mogelijkheden van de stand der techniek gewenst. Hiervoor kun je provinciale / landelijke bestrijdingsprotocollen uitvoeren en eventueel een eigen werkinstructie. Monitoring van de situatie geeft de inspanning van de gemeente weer

gedurende de afgelopen periode. Daarnaast mag er ook verwacht worden of de klagers zelf de hinder hadden kunnen voorkomen. De gemeente kan hierin ook eigen beleid ontwikkelen.

4.8 Conclusie juridisch kader

Het aanpakken van de Aziatische Duizendknoop en de Berenklauw is het uitganspunt van dit plan van aanpak. Echter de minder in het oog springende planten zullen niet moeten worden vergeten. Triangle at Work stelt voor om minimaal een structurele aanpak van de minder bekende soorten door middel van een signalering en vastlegging te faciliteren. O.a. de Springbalsemien is aangetroffen binnen de gemeente.

In het kader van de aantoonbaarheid, is het raadzaam van de gemeente om naast de locaties haar (te ontplooien) activiteiten tegen de unielijst soorten vast te leggen in een permanente monitoring. Hierin zou de geschiedenis van de genomen maatregelen per locatie en per soort terug te vinden zijn. Indien het tot een geschil zou komen is het op deze manier eenvoudig aan te tonen, dat de gemeente aan bronbestrijding c.q. beheersing heeft gedaan en welke methode hiervoor gebruikt is. Hiermee zal de angel eerder uit een potentieel conflict getrokken kunnen worden.

5. Methoden

Er zijn voor de bestrijding van de exoten verschillende methoden voorhanden. De methoden worden door verschillende uitvoerende partijen toegepast. De bewijslast van de toepasbaarheid en de effectiviteit van de methoden is veelal niet eenduidig.

In dit plan van aanpak beperken we ons tot de door Probos onderzochte methoden die voor de Japanse duizendknoop en de berenklauw voorhanden zijn. Nagenoeg alle methoden zijn erop gericht om de plant te vernietigen / verwijderen. Het uiteindelijke doel is om de populatie te minimaliseren, vernietigen. Sommige planten worden in één keer gedood, meestal betreft dit de éénjarige soorten. Andere soorten zullen worden verzwakt, waarbij de aanhouder wint. De soorten zullen altijd langjarig gevolgd/ behandeld moeten worden om eerdere resultaten niet te niet te doen. Dit pleit ervoor om continuiteit in beheer te bewerkstelligen. Om dit te borgen is het mogelijk geïntegreerde monitorings software in te zetten, zonder veel extra kosten aan monitoring / inspecties van locaties kwijt te zijn. Volgens de vigerende protocollen kan een plek Exotenvrij worden verklaard nadat er 3 jaar geen exemplaren meer op locatie zijn aangetroffen

5.1 Methoden Aziatische Duizendknoop

De duizendknoop zal in de eerste jaren per jaar verdubbelen in oppervlakte. In de latere jaren zal de groei afnemen naar ongeveer 10 -30 % per jaar. Alle reden voor veel terreineigenaren om deze woekeraar aan te pakken, voordat er grote budgetten voor de bestrijding gereserveerd moeten worden. De Aziatische Duizendknopen zijn planten die hardnekkig te bestrijden zijn en derhalve om een langjarige aanpak vraagt. De huidige onderzochte methodes baseren zich in principe allemaal op het in aanleg verzwakken van de plant en daarna verder terugdringen van de plant door regelmatig te bestrijden. Bij consequent beheer zal de plant minimaliseren en minder gevestigde haarden zullen verdwijnen. De methoden voor de bestrijding van invasieve exoten is nog sterk in ontwikkeling en het “ei van Columbus” is er nog niet. Één van de redenen is dat onderzoeken de markt “volgen” en hierdoor na een aantal jaren met onafhankelijke resultaten komen. En de andere reden is dat de leverancier vaak niet de middelen heeft om vooraf zelf onderzoek te laten doen. Er zijn zeker methodes die hoopvolle resultaten laten zien, echter deze worden nog niet gestaafd met onderzoek. Het zal de komende jaren toch neerkomen op een selectie van deze methodes die zich “bewezen” hebben in de praktijk.

De stichting Probos heeft een aantal methodes in de afgelopen jaren, meestal op verzoek van overheden onderzocht of gevolgd. De onderzoeken die wij in dit plan aanbevelen, zijn zeer recent door Probos als werkende methodes gepresenteerd op de Praktijkdag Japanse Duizendknoop, eind september 2021 te Heelsum. Wij zullen deze kort beschrijven.

5.1.1 Mechanisch

Maaien

Deze methode lijkt de haard te beheersen echter om de plek te elimineren zal niet haalbaar zijn. Het risico op verspreiding en uitbreiding is groot.

Uitgraven
In bijzondere omstandigheden kan een perceel volledig worden ontgraven en met ruime marges worden alle plantendelen verwijderd. Het achterblijven van plantendelen is reëel en het risico om hergroei te krijgen is zeker aanwezig.

Uitgraven zeven en terugzetten.
De grond wordt ter plaatse ontgraven en gezeefd. De mate van zeven kan nog wortelfragmenten achterlaten. Deze kunnen weer uitlopen en voor her groei zorgdragen. Het nabehandelen blijft ook hier noodzakelijk. Er kan met deze methode volledige eliminatie bereikt worden.

Wortelriek
Deze methode haalt de wortels uit de bovenste laag van de haard weg, soms zelfs tot op het grondwater. In veel gevallen is dit laatste niet realistisch. De meeste wortels bevinden zich in de bovenste laag van het profiel en worden verwijderd / al dan niet gezeefd en de grond weer teruggezet. De methode erna verschilt. Vanuit deze methode zal er altijd nabehandeling plaats moeten vinden. Enerzijds om de diepere wortels die de weg naar boven hebben gevonden, verder te blijven verzwakken. Anderzijds zullen er lange tijd kleine achtergebleven resten van de plant weer opkomen en voordat ze zich weer volledig settelen er uit getrokken / gestoken moeten worden. De resultaten van deze methode zijn hoopgevend. Echter er zal hier ook regelmatig (lees 5 a 6 keer per seizoen) opkomende planten getrokken moeten worden. De ervaring van aannemers die dit toepassen is dat het minimaliseert naar onder de 5% van de oorspronkelijke hoeveelheid. In sommige gevallen is de haard verdwenen.

5.1.2 Thermisch

Heetwatermethode
De heet watermethode welke gepresenteerd is op de kennis dag, is vergelijkbaar met de methode van de Wortelriek, echter wordt de bovenste 20-30 cm van de bodem waar zich de meeste wortels bevinden verhit naar een temperatuur van 70-80 graden. De aanwezige plantendelen worden gekookt. Na 4-6 weken zijn de worteldelen, die niet volledig gedood zijn, in staat om weer uit te lopen. Dit kan in sommige gevallen tot 60-70 stengels per m2 zijn. Deze worden er met tussen pozen van 4-6 weken uit getrokken. Dit betekent na een groeiseizoen dat de in de bovengrond aanwezige stengels gereduceerd zijn tot 1-2 stengels per m2. Vanaf dat moment worden de opkomende planten maandelijks uitgestoken met een draineerspade. Na 3 jaar is er nagenoeg geen plant meer over. Ook hier geld dat het monitoren van de plekken essentieel blijft. Elke plant die nog weer de kop opsteekt moet er weer uitgehaald worden. Dit vergt echter een geringe inspanning.

Elektriciteit
Elektriciteit is gericht op uitputting van de plant. De dichtheid van de haarden neemt af, echter de werking op de wortelstokken is niet aangetoond. De methode kan de haard beheersen.

5.1.3 Afdekken

Afdekken met folie
Het afdekken met luchtdichte folie verzwaard met grond lijkt ook goede resultaten af te werpen. De grond zal dan minimaal 3-4 jaar afgedekt moeten blijven. Het volledig terugdringen van de haard is

mogelijk. Er worden hier wisselende resultaten gemeld, mechanische schade aan het folie zal het resultaat negatief beïnvloeden.

Afdekken met folie en bodem reset

Het bodem resetten is een nieuwe methode die voortkomt uit het ontsmetten van bodems in de glastuinbouw tegen aaltjes en ongewenste bodemschimmels. Het principe is dat de bovenste 50 cm van de bodem verrijkt wordt met biologisch granulaat. Na het aanbrengen van het granulaat en de homogene menging met de bodem wordt de haard en een veiligheidsrand van ca. 2,5 meter afgedekt met een luchtdichte folie. Het granulaat wordt afgebroken door bacteriën, die op hun op hun beurt weer door anaerobe processen worden afgebroken. Deze methode "verkoolt" de wortels van de Aziatische Duizendknoop waardoor hij niet meer instaat is om voor her groei te zorgen. Na 6 maand wordt de folie verwijderd en kan de plek worden ingezaaid met concurrenten. Ook hier zal men na de behandeling moeten blijven monitoren of er geen hernieuwde groei naar boven komt. Vooralsnog verwacht men dat met een buffer van 3-5 meter langs de randen her groei voorkomen kan worden. Hiermee lijkt eliminatie haalbaar. In de loop van 2021 worden er aanvullende gegevens verwacht over deze methode (Probos).

5.2 Methoden Reuzen berenklauw

De Reuzenberenklauw is een meerjarige plant meestal treft men naast deze soort ook de Sosnowsky en de Perzische berenklauw aan. De plant heeft een meerjarige vegetatieve fase, waarna ze de generatieve fase bereiken. In de eerste vegetatieve jaren blijft de plant laag (50cm) en in het generatieve jaar kan de plan uitgroeien tot reuzen van 4m meter hoogte. De plant sterft af na de bloei. Een volwassen berenklauw kan tussen de 20.000 en de 100.000 zaden produceren. Het werken met de berenklauw moet met beschermende kleding en gelaatsmaskers plaatsvinden, omdat de sappen van de plant in combinatie met zonlicht ernstige brandwonden geven. In de gemeente Zevenaar kan men op verschillende plekken ook de inheemse Berenklauw aantreffen (Heracleum sphondylium). In de eerste groeistadia is het van belang om de plant te kunnen herkennen om fouten bij de uitvoer van de bestrijding te voorkomen.

5.2.1 Mechanisch

Het uitsteken met de schop van kleine planten of het uitboren van de plant zijn effectieve maar tijdrovende methoden. Het afmaaien van de plant kan tot nood bloei lijden. De plant kan dan zelfs in de winter tot bloei en zaadvorming komen. Indien de plant in bloei staat of heeft gestaan, moet men de schermen in een zak verzamelen, zonder zaden te morsen en afvoeren naar een gecertificeerde stort. Het is gezien de kiemkracht van de zaden niet toegestaan om het met het gft afval af te voeren.

5.2.2 Thermisch

Heetwater

De Berenklauw is met heet water effectief te bestrijden. De methode bestaat afhankelijk van de groeifase uit het besproeien van de bladeren, vanaf zaailing tot het generatieve stadium. Indien de plant goed geraakt is zal deze individuele plant niet terug groeien. Indien de planten wat ouder zijn wordt er eveneens met een lans in het hart van de stam van de plant heet water aangebracht. Deze methode kan in het eerste jaar een reductie van 70-90 % bewerkstelligen. De aanwezigheid van zaad kan relatief snel de plant later her groeien. In tegenstelling tot de mechanische methode wordt de

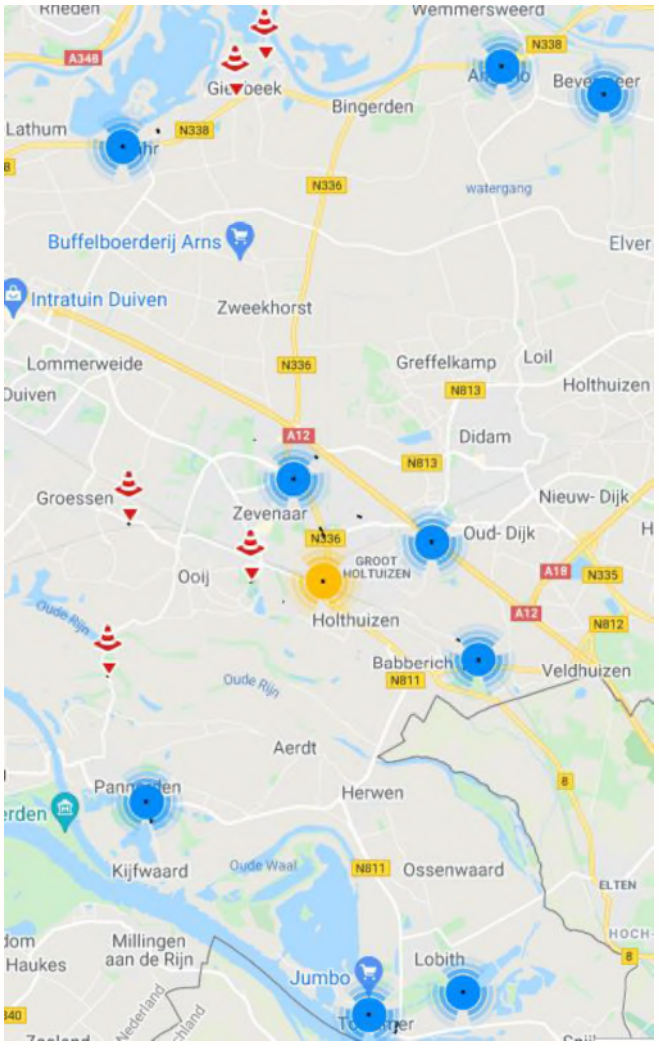
bodem niet geroerd en kan de concurrentie de berenklauw makkelijker overgroeien. De methode kan de haard elimineren.

6. Locaties

De locaties zijn interactief via ABS-ISM te benaderen, zowel via een app als via de pc. De kaart hieronder geeft een indruk van hoe dit er online uitziet. De rode pyloon geeft de locatie aan en bij de blauwe ringen dat daar meerdere locaties zijn. Om direct in deze online omgeving te kunnen kijken is er een read-only toegang opengezet tot en met 31 december 2022. Na uitleg van de software (dagdeel) wordt deze voor volledig gebruik opengesteld. De software dekt volledig de monitoring conform de protocollen van de diverse exoten.

Gemeente Zevenaar	
Website	https://ism.absweb.nu
Gebruikersnaam	gemeente@ism.zevenaar
Wachtwoord	55347
Rechten	Alleen lezen

.

Naam	Straat	Oppervlakte	Plaats	Bestrijdingsniveau
Japanse duizendknoop	Hinkeman	1	Tolkamer	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Sleeg	128	Babberich	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Beekseweg	485	Babberich	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Bemweg	17	Zevenaar	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Bemweg	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Ridderkampstraat	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	marconistraat	10	Zevenaar	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Giga Hazenpad talud	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Giga Hazenpad talud	120	Zevenaar	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Delweg	85	Zevenaar	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	De Hazelaar	42	Zevenaar	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Prinses Beatrixplein	2	Giesbeek	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Panoven	8	Giesbeek	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Prinses Margrietlaan	1	Angerlo	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Prinses Margrietlaan	2	Angerlo	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Prinses Margrietlaan	21	Angerlo	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Villa Bertha	116	Angerlo	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Bandijk	124	Lathum	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	Wilgenhoek	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Japanse duizendknoop	's-Gravenwaardsedijk	55	Tolkamer	Onder controle
Japanse duizendknoop	Sleeg	467	Babberich	Onder controle
Japanse duizendknoop	Ringbaan-Zuid	14	Zevenaar	Onder controle
Japanse duizendknoop	Marconistraat	46	Zevenaar	Onder controle
Japanse duizendknoop	Einsteinstraat	1	Zevenaar	Onder controle
Japanse duizendknoop	Bevermeerseweg	18	Angerlo	Onder controle
Japanse duizendknoop	Bevermeerseweg	1	Angerlo	Onder controle
Japanse duizendknoop	Bandijk	78	Lathum	Onder controle
Japanse duizendknoop	Groenestraat	36	Lathum	Onder controle
Japanse duizendknoop	Weth J Tieckenstraat	38	Angerlo	Onder controle
Japanse duizendknoop	Prinses Margrietlaan	52	Angerlo	Onder controle
Japanse duizendknoop	Juvenaathof	1	Zevenaar	
	oppervlakte duizendknoop	807	m2	Onder controle
		1166	m2	Maximale bestrijding

Reuzenbereklauw	Tengnagelwaard	76	Spijk	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Burgemeester Daalderopstraat	131	Tolkamer	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Burgemeester Daalderopstraat	169	Tolkamer	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Burgemeester Daalderopstraat	126	Tolkamer	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Hagenaarstraat	230	Tolkamer	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Hagenaarstraat	412	Tolkamer	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Hagenaarstraat	1	Tolkamer	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Hagenaarstraat	1	Tolkamer	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Bemweg	316	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Oud Zevenaarseweg	52	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Panovenweg	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Panovenweg	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Panovenweg	301	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Panovenweg	101	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Achtergaardsestraat	542	Groessen	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Hengelder N336	615	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Oosteinde	552	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Marconistraat	12	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	marconistraat	16	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Marconistraat	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Marconistraat	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Marconistraat	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Marconistraat	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Edisonstraat	372	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Botterland	7	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Botterland	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	bevermeerseweg	35	Angerlo	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Bevermeerseweg	250	Angerlo	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Guido Gezellestraat	269	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw		6	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Wilgenhoek	1	Zevenaar	Maximale bestrijding
Reuzenbereklauw	Uitmeentsestraat	1.124	Lathum	Onder controle

oppervlakte reuzenberenklauw	1.124	m2	Onder controle
	4600	m2	Maximale bestrijding

Urenschatting per soort met Heetwatermachine en draineerspade

oppervlakte duizendknoop	807	m2	Onder controle	435	uur
eerste jaar	1166	m2	Maximale bestrijding	628	uur
oppervlakte duizendknoop	807	m2	Onder controle	435	uur
tweede jaar	1166	m2	Maximale bestrijding	538	uur
oppervlakte duizendknoop	807	m2	Onder controle	435	uur
derde jaar	1166	m2	Maximale bestrijding	448	uur
oppervlakte duizendknoop	807	m2	Onder controle	435	uur
vierde jaar	1166	m2	Maximale bestrijding	359	uur
oppervlakte duizendknoop	807	m2	Onder controle	435	uur
vijfde jaar	1166	m2	Maximale bestrijding	269	uur

eerste jaar

oppervlakte reuzenberenklauw	1124	m2	Onder controle	216	uur
1e jaar	4600	m2	Maximale bestrijding	885	uur
oppervlakte reuzenberenklauw	1124	m2	Onder controle	173	uur
2e jaar	4600	m2	Maximale bestrijding	708	uur
oppervlakte reuzenberenklauw	1124	m2	Onder controle	173	uur
3e jaar	4600	m2	Maximale bestrijding	708	uur
oppervlakte reuzenberenklauw	1124	m2	Onder controle	138	uur
4e jaar	4600	m2	Maximale bestrijding	566	uur
oppervlakte reuzenberenklauw	1124	m2	Onder controle	104	uur
5e jaar	4600	m2	Maximale bestrijding	425	uur